

ORQUESTRA DE L'IES MIQUEL BIADA

Presentació:

L'orquestra de l'IES Miquel Biada va néixer l'any 1998 amb l'objectiu de formar i potenciar l'esperit musical entre tots aquells joves que, per motius diversos, no han pogut accedir a estudis musicals en escoles de música. L'institut és un punt de trobada de molts joves i, per tant, és també un lloc de trobada d'inquietuds, aficions i desitjos molt diversos, essent aquí on el professorat ha de saber reconduir-los. En l'actualitat compta també amb la participació d'alumnes amb estudis musicals.

L'orquestra en aquests moments esta formada per 16 alumnes d'edats compreses entre els 12 i 20 anys. Els instruments que toquen són: flauta soprano, contralt, tenor; flauta melòdica; xaphon; flauta irlandesa; flauta travessera; clarinet; saxo; gralla; dolçaina, tenora, acordió cromàtic; violí; arpa celta, llaüt, viola de roda, banjo, guitarra acústica, guitarra elèctrica; baix elèctric; piano; bateria; congues; rumberes; cajon; percussió(bandrom, cabassa, caixa xinesa güiro, tubs de sorra, pandereta, oceandrum, djembés, darbouka didjeridoo, tamborils, tinaja, keseng keseng, kese kese, shekerés...)

L'orquestra de l'IES Miquel Biada ha realitzat al llarg d'aquests anys, els següents concerts:

- Escola "Camí del Cros" Mataró
- Escola "Les Aigües" Mataró
- Escola "El Turó" Mataró
- Escola "Torre Llauder" Mataró
- IES "Els tres Turons" Arenys de Mar
- El Foment Mataroní
- Biblioteca "Pompeu Fabra" Mataró
- 9^a, 10^a, 11^a, 12^a, 13ª Mostra de Música Instrumental, Sant Estanislau de Kostka-SEK, Barcelona
- Festival pels damnificats de Kosovo.
- "Lycée Léon Blum" París
- "Collège Laplace" París
- "Sala CLAP" de Mataró
- "Fòrum de les Cultures" Barcelona
- Festival de música al carrer de Manresa
- Trobada d'IES, "com sona l'eso", Palma de Mallorca
- Liceum Ogólnoszkolne im Karola Miarki, Zory (Polònia)
- Col.legi Callassanç Escolàpies Sant Martí
- Escola "Joan Miró" de Berlín.
- Escola de Música de "Kleinmachnow" , Berlín.

Presentació del projecte "LA CULTURA CATALANA A TRAVÉS DE LA MÚSICA"

Amb aquest projecte, presentat l'any 2001 a la ciutat de Créteil (França) i l'any 2005 a la ciutat de Zory (Polònia), volem donar a conèixer la cultura i costums catalanes. Essent conscients que la música és un vehicle d'idees, conceptes i valors, de caràcter universal, presentarem i explicarem la nostra cultura a través d'una acurada selecció de peces representatives de cadascú dels apartats que presentarem. Aquests concerts es desenvoluparan de la següent forma:

- lectura i explicació de la primera secció. Es pasaran diapositives de fons mentre es fa aquesta lectura.
- interpretació de les peces relacionades amb aquest grup.
- lectura i explicació de la segona secció.
- interpretació de les peces. I així successivament fins a la presentació dels 5 apartats.

Els apartats que exposarem seran:

- La cançó popular (d'amor, de treball, ...)
- Les festes populars a través de la música
- La nova cançó catalana (repressió franquista, repercussió a nivell de la llengua catalana, i funció que va tenir la música com a revolta social)
- El rock català
- Catalans famosos arreu del món (Pau Casals, Montserrat Caballé, Escolania de Montserrat.....)

LA CANÇÓ POPULAR

Les cançons populars es van creant anònimament segons les circumstàncies i costums de cada moment i de cada poble. La cultura catalana presenta una gran varietat d'aquestes en quant a la seva temàtica: de bressol, històriques, líriques, humorístiques, amoroses, religioses, de treball....

La primera cançó que oferirem "La presó de Lleida", el seu tema llegendari i cavalleresc és un cant d'amor i de llibertat. La filla d'un senyor feudal, encisada per una cançó que canten uns presos condemnats a mort s'enamora del seu autor, demana al seu pare que l'alliberi i, davant la seva negativa, vol morir amb ell.

La segona cançó és una havanera titulada "El meu avi". L'havanera és una cançó popular de treball cubana. La cultura hispana assentada a Amèrica, després de la colonització, va conjugar diverses cultures americanes, ètnies africanes, i posteriors migracions europees. Aquesta conjugació de cultures va donar com a resultat un nou producte cultural "*criollo*". El transport de mercaderies a la Península fa que ens arribin aquestes cançons marineres i que s'integrin a la nostra cultura. L'havanera té un ritme cadenciós que ens invita al moviment, una melodia senzilla i fàcil de recordar, i un text simple i directe.

LES FESTES POPULARS

Cançons de gegants, cançons castelleres, corrandes, cançons de festa major...totes elles conformen el gran ventall de cançons festives, però la *sardana* és la veritable i inconfundible dansa nacional de Catalunya. Té com a característica essencial el fet de ser una dansa oberta a la qual tothom pot participar.

Nascuda al cor de l'Emporda, avui en dia la sardana es balla a totes les comarques catalanes, fins i tot a les franceses. Musicalment, la sardana comprèn dues parts, de caràcter diferent i desigual duració, denominades *curts* la primera i *llargs* la segona. Per començar, i després d'un breu *preludi* a càrrec del flabiol, es toquen dues vegades els curts (dues tirades), dues de llargs, i dues vegades més els curts i els llargs, finalment, i abans de l'acord conclusiu, encara es tornen a tocar dues tirades més de llargs. El nombre de compassos d'una sardana és variable, el ritme, però, és sempre binari.

Els balladors es col·loquen amb les mans enllaçades, formant un cercle anomenat *anella o rotllana*. Els passos de la dansa van alternant-se a esquerra i a dreta, En els curts, amb les mans cap avall, i en els llargs amb les mans enlaire fins a l'alçada de l'espatlla. Generalment, la segona meitat dels llargs és més airosa i els passos es converteixen en salts.

El típic conjunt que interpreta les sardanes és *la cobla*, la qual està integrada per dotze instruments: el flabiol i el tamborí (tocats pel mateix músic), dos tibles, dues tenores, dues trompetes, un trombó, dos fiscorns i un contrabaix.

LA NOVA CANÇÓ

Espanya i Catalunya van viure i patir durant quaranta anys el règim dictatorial franquista. Això va suposar que la llengua i la cultura catalanes patissin un intent de genocidi. La seva presència

a la llum pública era tot just escassa, quasi mínima, ni ràdio, ni televisió, ni discografia, ni cinema, ni ensenyament. Res no palesava que la llengua i la cultura de Catalunya fos el català.

La *Nova Cançó*, va ser un element d'una profunda càrrega revulsiva, fins al punt d'esdevenir el primer moviment de cultura popular que la llengua catalana va poder fer plenament seu després de la guerra civil espanyola. Això va ser possible fonamentalment pel caràcter específic de la cançó com a gènere poèticomusical simplíssim.

L'any 1962 marca definitivament la irrupció pública de la *Nova Cançó*. *Els setze Jutges*, esdevingué el grup inicial i principal de la *Nova Cançó*.

ROCK CATALÀ

Al llarg de l'any 1990 van irrompre amb gran força en el mercat discogràfic català tot un seguit de produccions de grups i conjunts de rock.

Aquest moviment s'inicia 30 anys després del moviment de la ***nova cançó catalana***, i la polèmica que es genera a partir del boom del ***rock català***, és si aquest és una continuació d'aquell que, feia 30 anys, volia donar impuls a la llengua catalana, o bé és un producte de la indústria discogràfica.

CATALANS AMB RESSÓ INTERNACIONAL

Us parlarem ara d'alguns músics catalans que han assolit fama i reconeixement internacional. Farem un record a: Isaac Albènic, Montserrat Caballé, Victòria dels Àngels, Enric Granados, Francesc Tarrega. Però nosaltres us explicarem amb més detall: l'Escolania de Montserrat, Pau Casals i Josep Carreres.

L'Escolania de Montserrat està integrada per una cinquantena de nois de 10 a 14 anys, que viuen al Monestir de les muntanyes de Montserrat, i que reben una intensa educació musical i que, al mateix temps, cursen els altres estudis propis de la seva edat. A més de les diàries col·laboracions als actes religiosos, des de fa anys l'Escolania també dona alguns concerts fora de l'abadia, a tot Catalunya i a l'estranger: Itàlia, França, Àustria, Bèlgica, Suïssa....

Pau Casals és pot ser un dels músics catalans més universals. Músic completíssim: compositor, director d'orquestra, pedagog i, sobretot, violoncel·lista. La seva carrera internacional començà en 1889 a París. Arran de la guerra civil espanyola Pau Casals es va exiliar voluntàriament a

Prada del Confllet, al peu del Canigó. Pau Casals va recórrer tot el món oferint el seu virtuosisme i sensibilitat musical. Quan el públic li demanava un *bis*, ell sempre interpretava "*El cant dels ocells*" com a record i enyorança de la seva terra catalana.

Per acabar, voldríem fer un record a dos grans cantants de música d'òpera catalans: Montserrat Caballé i Josep Carreres. Us interpretarem la cançó "*Amics per sempre*" que, cantada per aquests dos músics, va donar clausura als Jocs Olímpics de Barcelona 1992, intentant establir un llaç d'amistat entre tots els països participants en les olimpíades.